

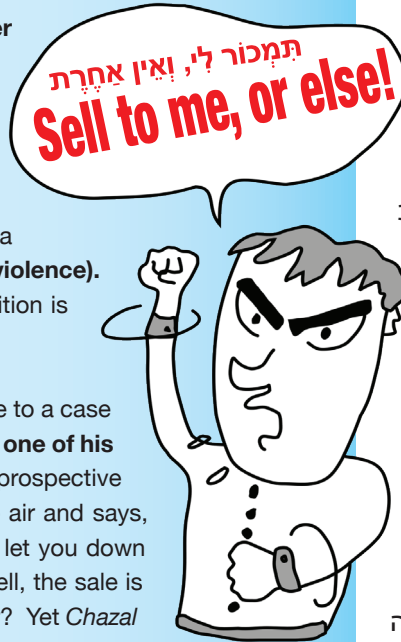
סדר נזיקין | מסכת בבא בתרא מ"ז"ג | שבת פרשת ואתחנן | ז"י"ג אב תשפ"ד (17-11 אוגוסט 2024)
Seder Nézikin | Masechet Bava Batra 47-53 | Shabbat Parashat VaEtchanan | 7-13 Av (August 11-17)

Daf 47: "MAN OF VIOLENCE"

דף מ"ז: "איש חמס"

A valid sale requires the approval of both the seller and buyer. Obviously, if one side does not agree, there is no sale. On this *daf* we learn that it is possible for a buyer to coerce an individual to sell an item, and that such a sale nonetheless would be valid. Yet it should be noted that it is prohibited to do so, and a person who behaves in such a manner is called an *"ish chamas,"* (a person of violence). But despite this, if a buyer has done so, the acquisition is nevertheless valid.

What kind of case is under discussion? We refer here to a case of a buyer who wants to force an individual to sell one of his possessions. To compel the would-be seller, the prospective buyer hangs the owner of the possession up in the air and says, "Take this money and sell the item to me. I will not let you down until you agree". The moment the seller agrees to sell, the sale is valid. Why? Didn't the buyer clearly coerce the seller? Yet *Chazal* say that since the owner of the item received money, he ultimately agreed to sell the item.

כדי לבצע קנין של מכירה זקוקים להסכמת שני הצדדים - המוכר והקונה. כמוכן שאם אחד מהם אינו מסכים, אז אין מכירה. בדף זה לומדים שבכל זאת קיימת אפשרות ביד קונה להכריח מישהו למכור לו חפץ ששייך לו והמכירה תקפה. לפני שנלמד על אותה אפשרות עלינו לדעת שבאמת אסור לעשות כן, והעושה כן מכונה "איש חמס". אבל בכל זאת קונה שעשה כן, הקנין תקף.

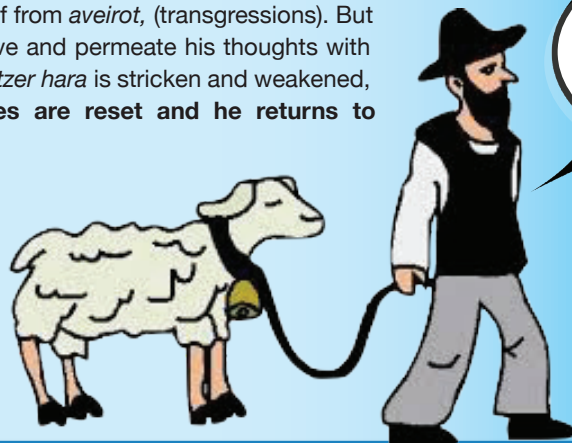
באיזה מקרה מדובר? ובכן, מדובר בקונה שרוצה להכריח אדם שימכור לו את אחד החפצים שלו. כדי להכריח אותו הוא תולה באויר את בעל החפץ, ואומר לו: 'קח כסף ומכור לי את החפץ. לא אוריד אותך עד שתסכים'. ברגע שהקונה הסכים, המכירה תקפה. מדוע? הרי הוא הכריח אותו להגיד שהוא מסכים? ובכן, חז"ל אומרים שבכזה מקרה מאחר שבעל החפץ מקבל כסף, הוא כבר מסכים בסופו של דבר למכור באמת את החפץ.

Daf 48: WE COMPEL HIM UNTIL HE SAYS "I WANT TO"

דף מ"ח: כופין אותו עד שיאמר "רוצה אני"

The *Talmud* explains that if a person refuses to offer a sacrifice that he is obligated to bring, coercive force is used until he says: "I want to," as is mandated by the verse in *Vayikra* (Leviticus) — "He will sacrifice it willingly". Theoretically, if it is important that the sacrifice offered be the willing act of the individual, what is gained by coercing him until he says the words, "I want to"?

Rambam answers that the true will of every Jew is to observe *mitzvot* and to distance himself from *aveirot*, (transgressions). But a person's urges are aggressive and permeate his thoughts with opposite desires. When the *yetzer hara* is stricken and weakened, the person's original desires are reset and he returns to observe *Hashem's mitzvot*.

בתלמוד מובאר שאדם המסרב להקריב קורבן אשר התחייב בו, כופין אותו על כן עד שיאמר "רוצה אני", כמאמר הפסוק בספר ויקרא - "קריב אותו לרצונו".

לכאורה, אם חשוב הוא רצונו של האדם, מה תועיל כפייתו עד שיאמר "רוצה אני"? עונה על כך הרמב"ם כי רצונו האמיתי של כל יהודי הוא לקיים המצוות ולהתרחק מן העבירות, אלא, שיצרו תוקפו ומחדיר לקרבו רצונות הפוכים. ומשהוכה היצר הרע ומש כוחו, חוזר ונעור הרצון הפנימי לקיים את מצוות ה'.

**DAF 49: "ONCE HE TOLD—
HE MAY NOT RETRACT AND TELL AGAIN"**

The following example demonstrates an important principle concerning the testimony of *eidim* (witnesses) in a *Beit Din*: Two *eidim* entered the *Beit Din* and said, "We testify that Reuven borrowed 5,000 *Shekels* from **Shimon**". When they completed their *eidut* (testimony), they left the room. After a few minutes, they returned and said to the *dayanim* (judges), "Our apologies! We were mistaken. Reuven did not borrow money from Shimon. Rather, he borrowed money **from Levi**. **We feel remorse and wish to retract our previous *eidut***". However, the *dayanim* told them: "*Eidim* may not retract their statements once they already have given their *eidut*". This *halakhah* is called "*Kay'van she'he'gid, shuv ayno chozer u'magid*" ("Once he told, he may not retract and tell again").

**דף מ"ט: "כִּיֵּן שֶׁהִגִּיד—
שׁוּב אֵינוֹ חוֹזֵר וּמַגִּיד"**

ישנו קלל חשוב בענין עדותם של עדים בבית הדין, והמקרה הבא ממחיש זאת: שני עדים נכנסו לבית הדין והעידו: "אנו מעידים שראובן לוו 5,000 ש"ח משמעון". כאשר הסתיימה עדותם הם יצאו מן החדר, ואחרי דקות אחדות הם חזרו ואמרו לדנינים: "סליחה, טעינו, ראובן לא לוו כסף משמעון, אלא מלוי. אנו רוצים להתחרט ולחזור בנו מהעדויות הקודמות". ברם, הדנינים אמרו להם: "אינכם יכולים להתחרט, עד אינו יכול להתחרט אחרי שכבר אמר את עדותו". הלכה זו מכונה: "כִּיֵּן שֶׁהִגִּיד - שׁוּב אֵינוֹ חוֹזֵר וּמַגִּיד".

Daf 50: RAV YOSEF, "SINAI"

Rav Yosef was a third-generation *Amora* who lived in Babylonia. His father was Chiyya. Rav Yosef learned *Torah* from Rav Yehudah in *Yeshivat Pumbedita*. Rav Yosef was a friend of Rabbah and the two of them were known as "**the Amoraim of Pumbedita**". There are many *halakhic* rulings cited in the *Talmud* in which Rabbah and Rav Yosef disagreed, as well as many *halachot* about which the pair agreed.

Rav Yosef was known by those of his generation as "Sinai" because of his great knowledge and expertise in all facets of Torah, as if he himself had received the Torah from Har Sinai. His knowledge encompassed all of the halachot and the teachings of Chazal. Rav Yosef was extraordinarily humble and was known to say that a person must learn humility from God, who revealed Himself to Moshe Rabbeinu through the bush, a lowly small tree, not through a tall and beautiful tree. This teaches us not to be overly proud.

דף נ': רב יוסף - סיני

רב יוסף היה בן הדור השלישי של האמוראים והוא חי בבבל. שם אביו היה חניא והוא למד תורה אצל רב יהודה בשיבת פומבדיתא. רב יוסף היה חברו של האמורא רבה והם שניהם פנו: "אמוראי דפומבדיתא" ופעמים רבות מוזכרות בתלמוד הלכות שנחלקו בהן רבה ורב יוסף או הלכות ששניהם הסכימו להן.

רב יוסף פונה בידי בני דורו "סיני", זאת מפני בקיאותו הרבה בכל מקצועות התורה, כאילו קיבל בעצמו את התורה מהר סיני שכל ההלכות ודברי חז"ל מסודרים במוחו. רב יוסף היה ענו מופלג אמר שאדם צריך ללמוד ענה מהקב"ה למשה רבנו מתוך הסנה - עץ נמוך וקטן, ולא מתוך עץ תמיר ונאה, וזאת כדי ללמדנו שלא להתגאות.

Daf 51: POSSIBLE METHODS OF ACQUIRING LAND

דף נ"א: האפשרויות לקנות קרקע

One day, Reuven decided to sell his plot of land. Eventually, he identified an appropriate buyer. Reuven and the buyer sat down to agree upon the various details of the sale. When they warmly shook hands and mutually decided that the deal was sealed, the buyer said, "Now the time has come for me to acquire the lot".

"What do you mean by saying the time has come to acquire the lot?" his wife whispered to him. The buyer gently explained to her: **"Although we have a mutual agreement with the seller to sell the plot of land to us, we have not yet implemented the actual act of kinyan (acquisition)". As long as the kinyan has not taken place, either side is permitted to change his mind.**

How is karka (land) acquired? On daf 42, we learned that one of the options for acquiring land is through **Kinyan Chazakah (taking action that benefits the property and establishes a presumption of ownership)**. Now we will learn about two additional mechanisms by which *karka* can be acquired:

1) Kinyan Kesef: the buyer pays the price of the land to the seller, and thereby acquires the land. **2) Kinyan Shtar:** The seller writes in the bill of sale: "Behold, this particular field of mine is sold to that buyer". Then the seller affixes the date and hands the document over to the buyer. Ownership of the land thereby is transferred.

ביום מן הימים החליט ראובן למכור את המגרש שלו, ולאחר זמן מה נמצא הקונה המתאים. ישבו ראובן והקונה לסכם על פרטים שונים של המכירה, וכאשר הם לחצו ידיים בחום והחליטו ביניהם שהעסקה סגורה, אמר הקונה: "כעת הגיע הזמן שאקנה את המגרש".

"מה כוונתך שהגיע הזמן לקנות את המגרש?", לחשה לו אשתו. הקונה הסביר לה בנחת: **"אמנם סיכמנו עם המוכר שימכור לנו את המגרש, אבל מעשה קנין עוד לא ערכנו", וכל עוד לא נעשה קנין רשאי אחד הצדדים להתחרט.**

כיצד קונים קרקע? בדרך מ"ב למדנו על אחת האפשרויות לקנות קרקע - קנין חזקה. במאמר זה נלמד על שתי אפשרויות נוספות:

קנין כסף - הקונה משלם למוכר את מחיר הקרקע וכן הוא קונה אותה. **קנין שטר -** המוכר פותב בשטר: "הרי שדה פלוני שלי מכור לקונה". הוא מציג את התאריך ומוסר לו את השטר וכן הקרקע עוברת לבעלותו.

DAF 52: CLAIM OF "CHAZAKAH" (PRESUMPTION OF OWNERSHIP)

דף נ"ב: טענת "חזקה"

If a person sues another and says: "What are you doing in my field?" and if that fellow replies: "I bought it from you!" the *Beit Din* says: **"Bring us the bill of sale and prove you acquired the field. If you cannot produce the document, vacate the field"**. This is the ruling if the person has not spent three years on the field. But **if he has spent three years or more on the field, then he has a "Chazakah" – a presumption of ownership – which constitutes evidence that the field belongs to him.** The seller otherwise would certainly have protested the person's presence long before, inquiring: "What are you doing here?" **If the seller has remained silent for three years, it appears that he must have sold the field to that person.**

This is the typical judgment in such cases. However, **sometimes there are people who do not carefully pay attention** whether or not someone is working on their field — for example, if one retains a **sharecropper (a laborer who works the field and receives a portion of the produce)**. A sharecropper cannot claim one day: "I acquired the field and the *Beit Din* must believe me. I have a *Chazakah* since I have been working this field for several years". In such a case, the *Beit Din* would say to the sharecropper: "Your *Chazakah* is invalid as it is clear the owners would not protest your presence. On the contrary, they would want and expect you to work in the field".

אם אדם תובע את חבירו ואומר: "מה אתה עושה בשדה שלי? ואילו החבר אומר: "קניתי אותו ממך!" אומרים בית דין לחבר: **"הבא את שטר המכירה ותוכיח שקניית את השדה, אך אם אינך מביא את השטר - צא מהשדה"**. כך הדין רק אם החבר לא שקה בשדה שלוש שנים, אבל אם הוא שקה בשדה שלוש שנים לפחות, יש לו **"חזקה", ראיה, שהשדה שלו, שהרי אם הוא לא קנה אותו, המוכר כבר היה מוחה בו מזמן: "מה אתה עושה כאן?" ואם הוא שתק שלוש שנים כנראה הוא מכר לו אותו.**

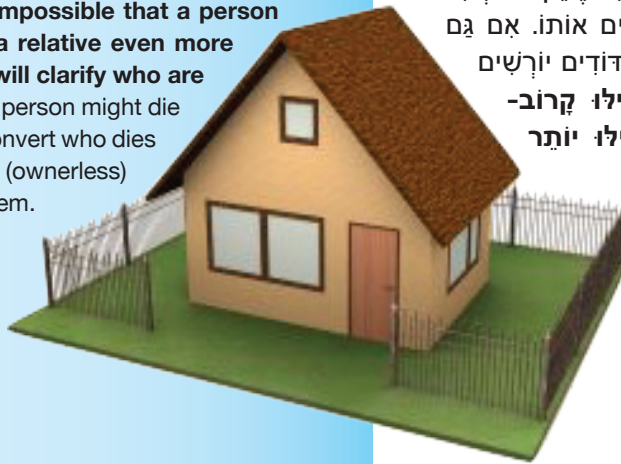
כך הדין באנשים רגילים, אבל יש לפעמים שאדם אינו מקפיד אם מישהו מעבד את השדה שלו, למשל **"אריס" - פועל שעובד בשדה והוא מקבל חלק מהיבול.** אריס אינו יכול לטעון ביום מן הימים "קניתי את השדה ועל בית הדין להאמין לי, כי יש לי חזקה שכתב כמה שנים אני מעבד את השדה". במקרה כזה בית הדין יאמר לו: **"החזקה שלך אינה שונה כלום, מכיון שברור שהבעלים לא ימחה בך, להפך הוא רוצה שתעבוד בשדה"**.

Daf 53: THE DECEASED WHO HAD NO HEIRS

Reuven had many assets in the village. He owned fields and vineyards. Reuven passed away. As the people of the village returned from his funeral, they saw that Shimon was building a fence around Reuven's home. When Shimon was asked why he was doing so, he answered: **"Reuven had no heirs. Accordingly, I want to acquire his assets. To that end, I have implemented a "Kinyan Chazakah" (presumption of ownership). I have built a fence surrounding the property, and now the house belongs to me"**.

However, the Rav explained to Shimon: "There is no Jew without heirs. If a Jew had no children, his brothers inherit from him. If he also had no brothers, then nephews or cousins inherit from him. **It is impossible that a person would not have even one second-cousin, or a relative even more distant than that. Go out of the house and we will clarify who are Shimon's rightful heirs**". There is only one way a person might die without having any heirs. That is in the case of a convert who dies without children. That person's assets are *hefker* (ownerless) and whoever grabs them first lawfully acquires them.

D'VAR TORAH: PARASHAT VAETCHANAN

דְּבַר תּוֹרָה: פְּרַשְׁת וְאֶתְחַנֵּן

Moshe Rabbenu pleaded with God, requesting to at least enter and see the Land of Israel, for which he had longed so much. However, Moshe's prayers were not accepted, and despite his pleas, God did not allow him to enter the land. This is greatly puzzling since Moshe was the greatest of the prophets, the one who ascended to the heavens and brought down the tablets. As such, why did God not accept his prayer? It is precisely here that the Torah teaches us an important principle: God does not "work" for us, but rather we for Him. Often, God assists and guides us in the path we seek, but sometimes He says "no". Let us always remember that even to the greatest leader—Moshe Rabbenu - God said "no." **Let us faithfully see that even in these situations, God always remains our Father, our King.**

מֹשֶׁה רַבֵּנוּ מִתְחַנֵּן אֶל ה' וּמִבְקֵשׁ לְזַכּוֹת לְפָחוֹת לְהִכָּנס פַּעַם אַחַת וּלְרְאוֹת אֶת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לֵה צִפֵּה כֹּל כֶּף הַרְבֵּה. אוֹלָם תְּפִלוֹתָיו שֶׁל מֹשֶׁה לֹא מִתְקַבְּלוֹת, וְלִמְרוֹת תְּחִנָּתוֹ הַקְּבִ"ה לֹא מֵאֲפָשֶׁר לוֹ לְהִכָּנס לְאֶרֶץ. דְּבַר זֶה מַעֲלֶה תַמְיָהּ גְּדוֹלָה, מִכִּינּוֹן שֶׁמֹּשֶׁה הָיָה גְּדוֹל הַנְּבִיאִים, זֶה שֶׁעָלָה לְשָׁמַיִם וְהוֹרִיד אֶת הַלְּוִיֹּת, וְאִם כֵּן, מִדּוּעַ הַקְּבִ"ה לֹא קִבֵּל אֶת תְּפִלָּתוֹ? אֶךְ דִּיקָא כָּאֵן הַתּוֹרָה מְלַמֶּדֶת אוֹתֵנוּ יְסוּד חֲשׁוּב: הַקְּבִ"ה לֹא "עוֹבֵד" אֶצְלָנוּ אֶלָּא אֲנַחְנוּ אֶצְלוֹ. פְּעָמִים רַבּוֹת הַקְּבִ"ה מְסַיֵּעַ וּמוֹלִיכֵנוּ בְּדֶרֶךְ בְּה אֲנוּ מִבְּקִשִׁים, אֶךְ לַעֲתִים הוּא אוֹמֵר לֹא. נִזְכֵּר תָּמִיד, כִּי גַם לְמַנְהִיג הַגְּדוֹל בְּיוֹתֵר - לְמֹשֶׁה רַבֵּנוּ, סָרַב הַקְּבִ"ה, וְנִדְעַע נֶאֱמָנָה שְׁגָם בְּמַצְבִּים אֵלוֹ - תָּמִיד הַקְּבִ"ה נִשְׁאֵר אֲבִינוּ מְלַכְנוּ.

דָּף נ"ג: הַנִּפְטָר שֶׁאֵין לוֹ יוֹרְשִׁים

לְרֵאוּבֵן הָיוּ נִכְסִים רַבִּים בְּכֶפֶר - שְׂדוֹת וְכַרְמִים. כְּאֲשֶׁר רֵאוּבֵן הֵלֵךְ לְעוֹלָמוֹ וְאִנְשֵׁי הַכֶּפֶר חָזְרוּ מִהַהֲלוֹיָהּ שֶׁלוֹ הֵם רָאוּ אֶת שִׁמְעוֹן בּוֹנֶה גֹדֵר סָבִיב הַבַּיִת שֶׁל רֵאוּבֵן. כְּשֶׁשָּׁאֲלוּ אוֹתוֹ: מִדּוּעַ אַתָּה עוֹשֶׂה כֵּךְ? הוּא הִשִּׁיב: "רֵאוּבֵן הָיָה אָדָם גְּלָמוּד, אֵין לוֹ יוֹרְשִׁים, לְכֵן אֲנִי רוֹצֵה לְזַכּוֹת בְּנִכְסִים שֶׁלוֹ וּלְפִיכֶךְ עֲשִׂיתִי קִנְיָן "חֲזָקָה" - בְּנִיתִי גֹדֵר מְסָבִיב וְעִשְׂתִּיו הַבַּיִת שֶׁלוֹ שִׁיךְ לִי".

אָבֵל הַרְבֵּה הִסְבִּיר לְשִׁמְעוֹן: "אֵין יְהוּדִי שֶׁאֵין לוֹ יוֹרְשִׁים. אִם אֵין לוֹ יְלָדִים, אַחִים שֶׁלוֹ יוֹרְשִׁים אוֹתוֹ. אִם גַּם אַחִים אֵין לוֹ, אֶזְ הַאֲחֵינִים אוֹ בְּנֵי הַדּוֹדִים יוֹרְשִׁים אוֹתוֹ. לֹא יִתְּכֵן שֶׁלְּאָדָם אֵין אֶפְילוֹ קְרוֹב-רְחוֹק, בְּנֵי דוֹדִים שְׁנַיִם אוֹ אֶפְילוֹ יוֹתֵר רְחוֹקִים מִזֶּה. צֵא מִהַבַּיִת וְנִבְרַר מִי הַיּוֹרְשִׁים שֶׁלוֹ".